
**GLOBALIZATION – NEW DIMENSIONS AND PERSPECTIVES: SOCIETAL
SECURITY**

Laura Cătălina Pașcu, PhD Student, "Al. Ioan Cuza" University of Iași,

POSDRU/159/1.5/S/132400 Project

Abstract: The relevance of international security has become, in the context of increased globalization, increasingly disputed worldwide. The pros and cons have been widely theorized by analyzing the effects and changes in the international system, the status of the nation and its representatives, citizens, representatives of national value model.

The challenge of globalization, both at state level and at the individual level is to find a fair balance between the preservation of identity and community spirit and structural compliance of survival in the current system of globalization emphasized.

Complex architecture of international security, in the context of increased globalization and integration of complex processes, are closely inter-related and inter-dependent multidimensional process - political, military, economic, societal and environmental – with the international society and its institutions, centered in order to prevent crises and international conflicts, to generalize reconciliation, dialogue and peace and to find a common global identity.

Keywords: Globalization; International Security; Global Society; Identity; Societal Security.

1. Introducere

În societatea contemporană actuală, o influență deosebită o are globalizarea sub toate formele sale, economică, informațională, socială, culturală sau prin efectele sale asupra mediului înconjurător. Astfel, fie cuprinsă în activitățile complexe financiar-bancare și de comerț, fie distinct de acestea, globalizarea a jucat un rol important în stimularea schimburilor economice, în dezvoltarea comunicațiilor dar și în evoluția noilor dimensiuni societale și identitare.

Globalizarea este o construcție multidimensională aflată în plin proces evolutiv și integrator la nivel economic, financiar și tehnico-informațional și are în centrul său o anumită concepție și structură de guvernare, în care sistemul democratic și drepturile omului, toleranța și comunicarea, solidaritatea și coeziunea socială ar trebui să reprezinte cele mai importante valori comune, ca premise principale ale unui model de dezvoltare global durabil. Societatea internațională a evoluat de la un complex de societăți culturale bine definite identitar și spațial, către o posibilă societate globală, în care relațiile transfrontaliere și socio - economice se intensifică, ca urmare a procesului de globalizare.

Amenințările la adresa securității internaționale acoperă acum domenii globale și au devenit mult mai periculoase ca urmare a "beneficiilor" globalizării: tehnologie, comunicare, mobilitate, dar și a altor aspecte mai puțin controlabile. Aceste evoluții combinate cu extinderea interacțiunilor economice contribuie la acutizarea problemelor statale și societale.

2. Provocarea Globalizării: Aspecte și dimensiuni

Procesul globalizării, considerat a fi fost declanșat la sfârșitul secolului al XIX-lea, pe fondul dezvoltării schimburilor economice internaționale, a cunoscut etape majore de-a lungul ultimului secolului, cel mai important fiind considerat „cel de-al treilea val al globalizării”,

declanșat de tranziția spre democrație și economie de piață, care a înlocuit izolaționismul relațiilor perioadei Războiului Rece.¹

În 1989, căderea Cortinei de Fier a presupus deschiderea piețelor, accentuarea liberalizării economice și financiare, o nouă dimensiune a dreptului la muncă, evenimente care au schimbat radical arhitectura sistemului internațional. Consolidarea economiei de piață s-a datorat politicilor economice și extinderii economiei de piață la scară globală. Acestea au constituit efectul conjugat a următoarelor forțe motrice: importanța ideologiei neoliberale ca doctrină economică și a inovației tehnologice, dar și a revoluției demografice și intensificării comerțului.²

La nivelul relațiilor internaționale, globalizarea a înlocuit Războiul Rece ca arenă de desfășurare a dezbatelor privind principiile de dezvoltare ale societății umane, națiunilor și organizațiilor internaționale. Globalizarea a devenit problema cea mai importantă și mai analizată la momentul actual, constituind nu doar un fenomen, ci un proces de tranziție continuă spre un nou model de dezvoltare bazat pe o nouă structură a rețelelor.³

Noile realități conturate în sfera relațiilor economice internaționale, au determinat la nivel teoretico-analitic, emiterea supoziției că economia mondială evoluează spre un nou model de globalizare, indus de noile forțe care acționează ireversibil precum noile tehnologii din domeniul informaticii și telecomunicațiilor, piețele financiare, comerțul și strategiile marilor corporații transnaționale bazate pe operarea rețelelor de servicii. La momentul actual, se consideră că suntem implicați sau martorii, cristalizării unei economii globale bazate pe rețele, pe măsură ce are loc tranziția spre un sistem de interdependențe, de interconectări bazat interdimensionări complexe.⁴

În general, noile forțe economice internaționale tind să detroneze importanța politicului la nivel decizional și să se substituie statelor, instituțiilor și organismelor acestora. Influențele piețelor economice și financiare se extind continuu asupra tuturor activităților sociale și culturale schimbându-le atât la nivel structural cât și funcțional.

Mai mult ca oricând, economicul subordonează politicul, atât de elocvent, încât discursul despre democrație și libertate riscă să devină unul de aparență. Piețele financiare, pe care s-a generalizat acțiunea capitalismului liberalizat, sunt tot mai puternice în raport cu voința statelor și opțiunile populației la nivel statal, astfel încât se poate sublinia faptul că nimeni nu se mai poate izola de impactul globalizării.⁵

La nivelul individual de percepție, destructurarea lumii contemporane, a statului în special, cu repere sale cunoscute – statul național, progresul și consensul social, solidaritatea grupurilor și bunăstarea socială – are loc rapid și progresiv, iar noile forme de organizare se identifică cu dificultate la nivel funcțional, într-o perioadă de tranziție greu de delimitat.⁶

În contextul globalizării, eroziunea puterii statale include aproape toate aspectele economiei și societății, de la pierderea controlului producției naționale în favoarea firmelor

¹ Bari, Ioan, *Tratat de economie politică globală*, Editura Economică, București, 2010, p. 16.

² Gilpin, Robert, *Economia mondială în secolul XXI*, Editura Polirom, Iași, 2004, p. 130.

³ Bari, Ioan, *op.cit.*, p. 17.

⁴ Lungulescu, Liviu, *Statul și globalizarea economică*, Editura Centrului Tehic - Editorial al Armatei, București, 2009, p. 52.

⁵ Lungulescu, Liviu, *op. cit.*, p. 59.

⁶ Gilpin, Robert, *op. cit.*, pp. 224-225.

transnaționale, până la problemele reprezentate de degradarea mediului sau alte probleme economico-sociale.

Limbajul globalizării a fost deseori asociat conceptelor și proceselor negative: criză, amenințări, riscuri, efecte adverse, criză politică, dezordine, dezintegrare, marginalizare, explozie demografică, poluare, criză financiară, dar alte aspecte, toate acestea devenind expresii ale incapacității evoluției destinului ca ființă națională.

Asistăm la o schimbare de abordări conceptuale de identificare și încadrare în această eră istorică pe care o trăim și resimțim vizibil în toate domeniile de activitate. Lumea cunoscută a devenit un tot unitar, în care interacționează forțe diverse și nu se pot prevedea consecințele care vor rezulta din combinarea cauzelor, factorilor și efectelor acestor schimbări.⁷

Thomas L. Friedman demonstra faptul că „pământul este plat” și „în curs de nivelare” ca urmare a globalizării și a exploatarea tensiunilor antiglobalizare dintre „Lexus” și forțele „măslinului”, dintre globalizare și integrare economică și identitate și naționalism.⁸

Ținând cont de direcțiile și efectele globalizării, putem remarca următoarele caracteristici: accentuare a interdependențelor; expansiune a dominației și dependenței centru-periferie; omogenizare a societății; reacții de divesificare în interiorul comunității globale; unificare a discontinuităților spațio-temporale.⁹

Globalizarea, sublinia Zygmunt Bauman, este „destinul implacabil spre care se îndreaptă lumea, un proces ireversibil care ne afectează pe toți în egală măsură și în același mod”.¹⁰ Globalizarea divide și unește în egală măsură, cauzele diviziunii sunt corelate cu cele care promovează omogenitatea, pentru că „a fi local într-o lume globalizată este un semn de inadecvare socială și de degradare”.¹¹

Globalizarea poate fi interpretată și analizată ca un sistem structurat din cinci subsisteme sau dimensiuni: economică, politică, socială, culturală și de mediu.¹²

Astfel, *dimensiunea politică* se referă la internaționalizarea și instituționalizarea structurilor politice; *dimensiunea economică* presupune deschiderea relațiilor economico-financiare la scară globală; *dimensiunea socială* antrenează o reconfigurare a societății și identităților; *dimensiunea culturală* investește în convergență culturală, mobilitate și fluxuri informaționale iar *dimensiunea de mediu* insistă pe rezolvarea problemelor de protejare a mediului înconjurător.¹³

Dimensiunile globalizării se referă și la atributele spațio-temporale și organizaționale ale interconectărilor globale. Astfel, extinderea rețelor globale, intensitatea și impactul interconectărilor globale definesc dimensiunile spațio-temporale, iar infrastructura globalizării (transporturi și rețele informaționale), instituționalizarea rețelelor globale și a exercitării puterii; formele stratificării sociale; modurile și modelele dominante de interacțiune globală.

⁷ Khanna, Parag, *Lumea a Doua*, Editura Polirom, Iași, 2008, p. 19.

⁸ Friedman, Thomas L., *Pământul este plat*, Editura Polirom, Iași, 2007, pp. 24-25.

⁹ Dumitrescu, Sterian, (coord.), *Economie Mondială*, Editura „Independența Economică” Pitești, 2006, pp. 141-143

¹⁰ Bauman, Zygmunt, *Globalizarea și efectele ei sociale*, Editura Antet, Oradea, 1999, p. 5.

¹¹ *Ibidem*, p. 6.

¹² Dumitrescu, Sterian, (coord.), *op. cit.*, p. 144.

¹³ *Ibidem*, pp. 144-148.

Unipolaritatea lumii contemporane, caracterizată prin tendința de unificare civilizațională, de către noile forțe ale economiei, piețelor deschise, comerțului, tehnologiilor și comunicațiilor, a supradimensionat evoluția societății în asamblul ei și a inițiat replica individualității la nivelul social-cultural, etnic și religios, cu accent pe revoltă și reacție.¹⁴

Au apărut noi actori și noi forțe pe scena internațională, care au renunțat la imobilism sau slabă reacțiune, în principal cele care privesc identitățile naționale, etnice și religioase, care în contextul procesului globalizării lumii actuale, caracterizat de un vector centripet al unei culturi internaționale, opun un vector contradictoriu centrifug, cu accente cultural-tradiționale și identitar-naționaliste.¹⁵

Dualitatea procesului globalizării, care face pe de o parte ca societatea să se integreze, să devină din ce în ce mai unită din punct de vedere identitar, iar pe de altă să se fragmenteze și să se diferențieze din ce în ce mai mult, stă la baza manifestărilor anti-globalizare, a luptei dintre civilizație și cultură, generată din dorința de a deveni o singură civilizație, suprapusă peste dorința de a-și putea păstra diversitatea culturală, identitatea națională, etnică sau religioasă.¹⁶

3. Un cadru de analiză: Securitatea

Mediul de securitate global este o componentă vitală a sistemului internațional, bazat pe relațiile dintre state în interiorul cărora se poate manifesta stare de securitate sau insecuritate, atât la nivel individual, cât și la nivel local, regional sau internațional.

Sfârșitul Războiului Rece și noua ordine unipolară a impus modificarea percepției societății umane asupra tipurilor de amenințări la adresa securității lor. Se poate afirma cu certitudine că, la început de secol XXI, pericolele și amenințările la adresa securității tind să devină din ce în ce mai difuze, mai puțin predictibile dar și multidimensionale.¹⁷

Din aceste motive, a crescut nevoia de cooperare internațională, multe dintre pericolele și amenințările menționate neputând fi rezolvate în cadrul tradițional al securității naționale. Elaborarea unei viziuni comune asupra securității este posibilă numai prin conștientizarea faptului că multe dintre actualele provocări sunt, de fapt, rezultatul existenței unor riscuri și vulnerabilități comune ce necesită soluții de aceeași natură.¹⁸

În funcție de dimensiunile securității, analiza referentului sau a vulnerabilităților și amenințărilor, au fost emise mai multe definiții de-a lungul evoluției istorice. Definiția cea mai importantă aparține lui Ole Weaver, care definește securitatea ca fiind „ceea ce se numește în teoria limbajului un act de vorbire... afirmarea însăși constituie actul vorbirii.”¹⁹

În aceeași direcție realistă se înscriu și opiniile lui Barry Buzan, care consideră că în privința securității „discuția se poartă în jurul urmării absenței amenințării și se referă în

¹⁴ Bari, Ioan, *op. cit.*, p. 73

¹⁵ *Ibidem*, pp.74-75.

¹⁶ Dumitriu, Alexandru Ioan, *Realități și perspective ale mediului de securitate*, Editura Universitară, București, 2010, p. 92.

¹⁷ Cioculescu, Șerban Filip, *Terra Incognita?*, Editura Militară, București, 2010, pp. 55-56.

¹⁸ Dușu, Petre, *Mediul de securitate în contextul globalizării și integrării regionale*, Editura Universității de Apărare „Carol I”, București, 2007, p. 149.

¹⁹ Buzan, Barry, *Popoarele, Statele și Teama*, Editura Cartier, Chișinău, 2000, p 29.

primul rând la soarta colectivităților umane, și abia în al doilea rând la securitatea personală a ființelor umane individuale.”²⁰

În opinia lui Constantin Gheorghe Bălăban, „conceptul de securitate poate fi echivalat cu „absența pericolului” sau „absența amenințărilor la adresa valorilor dobândite”, iar cel de insecuritate cu sintagma „prezența pericolului”.”²¹

Conform Dicționarului de relații internaționale „securitatea poate fi absolută, cu alte cuvinte absența oricărei amenințări este echivalentă cu securitatea completă și invers; într-un sistem de relații de amenințare totală, într-un sistem de ostilitate implacabilă, se poate ajunge la insecuritate sistematică”²².

Edward Kolodziej definește securitatea ca fiind „o formă specială de politică – o specie a genului mai general al politicii, toate aspectele legate de securitate sunt probleme politice”²³. În termenii aceluiași autor, securitatea poate fi gândită ca o acțiune a reprezentanților, cu unicul scop de a-și proteja interesele, subliniind faptul că „asemenea politicii, securitatea este un fenomen care continuă să fie creat de intenția sau acțiunea umană”²⁴.

Teodor Frunzeti identifica faptul că la nivel global „mediul internațional de securitate a evoluat după 1990 în sensul creșterii complexității și interdependențelor din relațiile internaționale, drept urmare stabilitatea internațională nu poate fi astăzi concepută decât în baza cooperării în multiple planuri la nivelul comunității internaționale și mai ales, prin intermediul dialogului în cadru instituționalizat”²⁵.

Mediul internațional de securitate presupune mai multe nivele de analiză: sisteme internaționale, subsisteme internaționale, unități, subunități și indivizii „elementele de bază ale analizei sociologice”²⁶.

De asemenea, Barry Buzan a stabilit sectoarele analizei de securitate după cum urmează: *securitatea militară* - interacțiunea pe două nivele a ofensivei armate și a capacității defensive a statelor și a percepțiilor unui stat asupra intențiilor celuilalt; *securitatea politică* - stabilitatea organizațională a statelor, a sistemelor de guvernare și a ideologiilor care le conferă legitimitatea; *securitatea economică* - accesul la resurse, finanțe și piețe necesare să susțină nivele de trai acceptabile, dar și puterea statului; *securitatea societală* - sustenabilitatea tiparelor lingvistice tradiționale, a culturii și a religiei, identității naționale și tradițiilor; *securitatea mediului* - conservarea biosferei locale și globale ca principalul sistem de susținere de care depind toate activitățile umane²⁷.

²⁰ *Ibidem*, p. 30.

²¹ Bălăban, Constantin Gheorghe, *Securitatea și dreptul internațional. Provocări la început de secol XXI*, Editura C.H.Beck, București, 2006, p. 14.

²² Evans, Graham, Newnham, Jeffrey, *Dicționar de Relații Internaționale*, Editura Universal Dali, București, 2001, pp. 501-502.

²³ Kolodziej, Edward A., *Securitatea și relațiile internaționale*, Editura Polirom, Iași, 2007, p. 36.

²⁴ *Ibidem*.

²⁵ Frunzeti, Teodor, *Studii strategice și de securitate*, Editura Centrului Tehnic Editorial al Armatei, București, 2006, p. 105.

²⁶ Buzan, Barry, Waever, Ole, de Wilde, Jaap, *Securitatea. Un nou cadru de analiză*, Editura CA Publishing, Cluj Napoca, 2011, pp. 19-20.

²⁷ *Ibidem*, pp. 22-23.

4. Securitatea Societală: Perspective

Conceptul folosit cel mai des în analizele de securitate, în special ale dimensiunilor non-militare, este acela de securitate umană, pentru că subiectul și obiectul de referință al securității este individul uman, iar starea de securitate a indivizilor trebuie să constituie punctul de pornire al oricărui studiu din acest domeniu, indiferent de nivelul analizat, național, zonal, regional sau global²⁸.

Omul reprezintă elementul esențial al oricărei forme de organizare socială, iar gradul de realizare a securității acestuia se reflectă în securitatea grupului din care face parte. Alexandra Sarcinschi definea securitatea umană ca fiind „o stare ce exprimă percepția absenței riscurilor, pericolelor și amenințărilor la adresa existenței, valorilor și intereselor indivizilor umani, dar și procesele de gestionare a acestei percepții și a formare a sa”²⁹.

În anul 1993, Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare a publicat Raportul anual asupra dezvoltării umane, în care a introdus noțiunea de securitate umană, care în anii următori, a devenit un reper pentru un nou model de securitate, o nouă paradigmă a securității³⁰.

Conform viziunii ONU, societatea umană trebuie să se înscrie rapid într-un proces de transformare, al cărui rezultat să fie pe de o parte transferul centrului de greutate de la securitatea teritorială la cea a oamenilor, iar pe de altă parte, transferul mijloacelor de realizare a securității de la achiziția de armament la dezvoltarea umană sustenabilă³¹.

Problema securității umane se referă, de fapt, în practica de zi cu zi la insecuritatea umană, întrucât existența vulnerabilităților, riscurilor, pericolelor și amenințărilor ne face să conștientizăm nevoia de securitate. Astfel, cauzele insecurității umane afectează gradual toate nivelurile societății și produc reacții internaționale, în contextul în care securitatea unui actor este dependentă de securitatea altuia, de aici luând naștere nevoia de cooperare internațională multilaterală.³²

Agenda securității societale a fost stabilită de diferiți actori internaționali, iar cele mai importante amenințări la adresa securității societale sunt: *migrația* - poporul este invadat sau diluat de influxuri și este schimbat de o transformare în alcătuirea populației; *competiția orizontală* - schimbări din cauza influenței culturale și lingvistice generate de extinderea culturilor vecine; *competiția verticală* – existența unui proiect de integrare sau secesionist, regionalist; *depopularea* - din cauza bolilor, a războiului, foamei, dezastrelor naturale.³³

Din cauza transformării caracteristicilor mediului internațional de securitate, relația dintre diferitele dimensiuni ale securității s-a schimbat, în sensul modificării priorităților, dar și a punerii în valoare a noi dimensiuni.

Securitatea este multidimensională, dar tradiția istorico-politică a mediului internațional de securitate, a preferat accentuarea dimensiunii politice, militare sau economice, neglijând până la a desconsidera dimensiunile societale și de mediu, fapt care a

²⁸ Stoina, Neculai, Baboș, Alexandru, *Studii privind problematica securității contemporane*, Editura Academiei Militare, Sibiu, 2006, p. 103.

²⁹ Sarcinschi, Alexandra, *Dimensiunile nonmilitare ale securității*, Editura Universității de Apărare Carol I, București, 2005, p. 7.

³⁰ *Ibidem*, p. 8.

³¹ Goldstein, Joshua S., Pevehouse, Jon C., *Relații Internaționale*, Editura Polirom, Iași, 2008, p. 381.

³² Buzan, Barry, *op. cit.*, p. 46.

³³ Buzan, Barry, Waeber, Ole, de Wilde, Jaap, *op. cit.*, pp. 173-174.

condus, în contextul relațiilor internaționale a sfârșitului de secol XX și început de secol XXI, la o permutare în vederea revalorificării, a importanței securității naționale definită prin securitate societală și componentele sale.³⁴

Acest fapt s-a datorat și necesității imperioase de a privi și înțelege aspectele sistemice ale securității la nivel global. Teoretizările mediului de securitate, au relevat o paradigmă funcțională și multidimensională, de revalorificare a securității societale și a modelului valoric național, redefinită într-o manieră optimistă, drept o securizare a culturii.³⁵

Securitatea culturală este, pentru Mălina Ciocea, parte a unei securități societale aflate în plin proces de integrare regională și globală, în care granițele statal-naționale își păstrează importanța, redefinindu-se în același timp, în contextul globalizării.³⁶

În contextul securizării modelului valoric național, securitatea culturală este identificată ca parte activă a arhitecturii modelului valoric național și a modelului valoric societal global. De altfel, aceasta se axează pe necesitatea imperioasă a securizării modelului valoric național, ca parte identitară unică în angrenajul global al actualului mediu de securitate, dar și prin prisma impactului direct asupra securității naționale și respectiv a securității individuale.³⁷

Securitatea culturală este văzută și înțeleasă ca o stare identitară definită de vulnerabilități și riscuri concertate în jurul „principiului mental” construit dincolo de elementele naționale teritoriale, etnice și lingvistice, prin apelul făcut la memoria colectivă necesară pentru a putea sintetiza procesul cultural identitar-național, redimensionat în contextul globalizării.³⁸

Mecanismele globalizării au acționat dual, accelerând simultan, pe de o parte, ruptura față de ordinea tradițională anterioară, iar pe cealaltă parte, schimbarea de perspectivă prin promovarea noului model de securitate național bazat, pe modelul valoric societal, prin care practic identitatea comportamental-valorică se manifestă.³⁹

Astfel se subliniază rolul securității societale și individuale în „atingerea stării de securitate națională” pentru că „dacă identitatea dă substanță națiunii, securizarea identității, prin păstrarea modelului valoric, va fi o securizare a națiunii”.⁴⁰

Statul, indiferent de forma sa, maximal sau minimal, nu există din punct de vedere sistemic fără raportarea continuă la mediul de securitate internațional și la relațiile de interdependență bazate pe fluxurile și mecanismele globalizării, în care spațiul și timpul identitar - individual, național sau global - sunt universale și comprimabile. Această raportare permanentă crează diferite scale de analiză a securității, globale, regionale, naționale, care exprimă, de fapt, relativitatea complexă a securității, indiferent de dimensiunea ei politică, militară sau societală, coroborată cu securitatea relativă a obiectului de securitate.⁴¹

³⁴ Buzan, Barry, *op. cit.*, p. 48.

³⁵ Buzan, Barry, Waever, Ole, de Wilde, Jaap, *op. cit.*, p. 175

³⁶ Ciocea, Mălina, *Securitatea culturală. Dilema identității în lumea globală*, Editura Tritonic, București, 2009, p. 22.

³⁷ *Ibidem*, p. 23.

³⁸ Buzan, Barry, Waever, Ole, de Wilde, Jaap, *op. cit.*, p. 178.

³⁹ Stiglitz, Joseph, *Mecanismele globalizării*, Editura Polirom, Iași, 2008, p. 241.

⁴⁰ Ciocea, Mălina, *op. cit.*, p. 72.

⁴¹ Buzan, Barry, *op. cit.*, pp. 48-49.

În contextul proceselor care afectează securitatea societală, obiectul de referință este identitatea colectivă supusă permanentelor schimbări cu efecte sociale. Procesul de securizare societal care se impune trebuie să devină un dialog la nivel intern și extern între actorii internaționali și societate sub forma unui „act de vorbire despre securitate”, care să conducă la eliminarea tensiunilor generate de dihotomia securitate individuală, securitate societală și securitatea sistemului internațional.

5. Concluzii

Observăm că la nivel global interdependențele s-au dovedit mai mult decât economice, implicând și aspecte politice, sociale, culturale și chiar militare. Ca o consecință a globalizării, ea însăși o sursă de tensiune între beneficiari și cei dezavantajați de efectele sale, interesele actorilor naționali sau regionali, au devenit inseparabil legate de cele ale actorilor internaționali, de stabilitatea și securitatea internațională.

Astăzi, securitatea la nivel internațional nu mai poate fi definită decât prin interdependența termenilor drepturilor omului, interesului național, cooperării sau competiției internaționale, integrității teritoriale, bunăstării statului, dar și a vulnerabilităților, pericolelor, amenințărilor, riscurilor la nivel individual, național, regional sau global.

Frontierele teritorial - geografice și geopolitice devin, pentru securitatea societală, mai puțin relevante, atât timp cât se pot identifica alte frontiere identitare, precum, granițele culturale și granițele valorice, subliniind faptul că esența culturală a unei națiuni este dată de valorile etnice, religioase și lingvistice, tradiții și spiritualitate comună, practic de valorile culturale în cvasitotalitatea lor.

Din punctul meu de vedere fundamentarea valorică a securității societale trebuie să se realizeze, prin securizarea modelului valoric național, un construct identitar reglementat de norme și valori subiective colective, aceasta, cu atât mai mult cu cât, securitatea societală este dificilă de definit datorită limitelor sale valorice *hard* și *soft* specifice, atât securității naționale, cât și securității umane.

Mulțumiri

Această lucrare este rezultatul cercetării făcută posibilă prin sprijinul financiar oferit prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013, cofinanțat prin Fondul Social European, în cadrul proiectului POSDRU/159/1.5/S/132400, cu titlul “Tineri cercetători de succes – dezvoltare profesională în context interdisciplinar și internațional”.

BIBLIOGRAFIE

1. Bari Ioan, *Tratat de economie politică globală*, Editura Economică, București, 2010.
2. Bauman Zygmunt, *Globalizarea și efectele ei sociale*, Editura Antet, Oradea, 1999.
3. Bălăban Constantin Gheorghe, *Securitatea și dreptul internațional. Provocări la început de secol XXI*, Editura C.H.Beck, București, 2006.
4. Buzan Barry, *Popoarele, Statele și Teama*, Editura Cartier, Chișinău, 2000.
5. Buzan Barry, Waever Ole, de Wilde, Jaap, *Securitatea. Un nou cadru de analiză*, Editura CA Publishing, Cluj Napoca, 2011.
6. Ciocea Mălina, *Securitatea culturală. Dilema identității în lumea globală*, Editura

- Tritonic, București, 2009.
7. Cioculescu Șerban Filip, *Terra Incognita?*, Editura Militară, București, 2010.
  8. Dumitriu Alexandru Ioan, *Realități și perspective ale mediului de securitate*, Editura Universitară, București, 2010.
  9. Dumitrescu Sterian, (coord.), *Economie Mondială*, Editura „Independența Economică” Pitești, 2006.
  10. Dușu Petre, *Mediul de securitate în contextul globalizării și integrării regionale*, Editura Universității de Apărare „Carol I”, București, 2007.
  11. Evans Graham, Newnham Jeffrey, *Dicționar de Relații Internaționale*, Editura Universal Dali, București, 2001.
  12. Frunzeti Teodor, *Studii strategice și de securitate*, Editura Centrului Tehnic Editorial al Armatei, București, 2006.
  13. Gilpin Robert, *Economia mondială în secolul XXI*, Editura Polirom, Iași, 2004.
  14. Goldstein Joshua S., Pevehouse Jon C., *Relații Internaționale*, Editura Polirom, Iași, 2008.
  15. Khanna Parag, *Lumea a Doua*, Editura Polirom, Iași, 2008.
  16. Kolodziej Edward A., *Securitatea și relațiile internaționale*, Editura Polirom, Iași, 2007.
  17. Lungulescu Liviu, *Statul și globalizarea economică*, Editura Centrului Tehic - Editorial al Armatei, București, 2009.
  18. Sarcinschi Alexandra, *Dimensiunile nonmilitare ale securității*, Editura Universității de Apărare Carol I, București, 2005.
  19. Stiglitz Joseph, *Mecanismele globalizării*, Editura Polirom, Iași, 2008.
  20. Stoina Neculai, Baboș Alexandru, *Studii privind problematica securității contemporare*, Editura Academiei Militare, Sibiu, 2006.